

Tjänsteskrivelse

Datum

2024-08-27

Vår referens

Beata Mastecka

Utredare

Beata.mastecka@malmo.se

Inträde av Svedala kommun som ny medlem i VA SYD

STK-2024-929

Sammanfattning

Svedala kommun har ansökt om inträde i VA SYD vars förbundsfullmäktige beslutade, 2024-06-18, att godkänna Svedala kommuns ansökan om medlemskap från och med den 1 januari 2025. Beslutet villkoras med att medlemskommunernas kommunfullmäktige fattar motsvarande beslut.

Beslutet om Svedala kommuns inträde i VA SYD förutsätter också att medlemskommunerna godkänner föreslagna ändringar i förbundsordningen och tillhörande reglementen samt föreslaget samverkansavtal och nytt reglemente för Svedala kommuns ägarnämnd.

De föreslagna ändringarna i förbundsordningen innebär bland annat utökandet av antalet ledamöter och ersättare i förbundsfullmäktige, förbundsstyrelsen och en tillkommande revisor i revisionen.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

1. Kommunfullmäktige godkänner Svedala kommuns inträde i kommunalförbundet VA SYD från och med den 1 januari 2025.
2. Kommunfullmäktige godkänner föreslagna ändringar i förbundsordningen, reglemente för förbundsstyrelsen, reglementen för ägarnämnderna och reglemente för revisorerna.
3. Kommunfullmäktige godkänner föreslaget reglemente för ägarnämnd Svedala.
4. Kommunfullmäktige godkänner föreslaget samverkansavtal för Svedala.
5. Kommunfullmäktige villkorar besluten med att Lunds kommun, Burlövs kommun, Eslövs kommun och Lomma kommun fattar motsvarande beslut

6. Kommunfullmäktige anmodar VA SYD att snarast möjligt göra en översyn av förbundsordningen för att säkerställa tillämpningen av principen om kommunproportionalitet i förbundsfullmäktige.
7. Kommunfullmäktige förklarar paragrafen omedelbart justerad.

Beslutsunderlag

- Beslutsplanering/Tjänsteskrivelse VA SYD
- Besiktningsrapport Inventering av Svedalas VA-verksamhet
- Statusbedömning Svedala Avloppsreningsverk
- Förbundsfullmäktige VA SYD 240618 § 11
- Hemställan om godkännande av Svedala kommuns inträde som medlemskommun i VA SYD
- Reglemente förbundsstyrelse
- Reglemente revisorer
- Reglemente Ägarnämnd Burlöv
- Reglemente Ägarnämnd Eslöv
- Reglemente Ägarnämnd Lomma
- Reglemente Ägarnämnd Lund
- Reglemente Ägarnämnd Malmö
- Reglemente Ägarnämnd Svedala
- Samverkansavtal med anledning av Svedala kommuns inträde
- VA SYDs Förbundsordning
- G-Tjänsteskrivelse KSAU 240902 Inträde av Svedala kommun som ny medlem i VA SYD

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2024-09-02

Kommunstyrelsen 2024-09-11

Kommunfullmäktige 2024-09-26

Beslutet skickas till

VA SYD

Stadskontoret, avdelningen för bolag och kommunalförbund

Stadskontorets handläggare

Svedala kommun

Lunds kommun

Burlövs kommun

Eslövs kommun

Lomma kommun

Ärendet

Svedala kommun föreslås inträda som ny medlem i kommunalförbundet VA SYD från och med den 1 januari 2025. En förutsättning för att det ska vara möjligt att ta emot en ny medlem är att medlemskapet inte av någon särskild anledning bedöms vara till betydande nackdel för VA SYD:s befintliga VA-kollektiv. Med anledning av detta har ett omfattande förberedelsearbete genomförts där Svedala kommuns VA-verksamhet har inventerats. Inventeringen påvisar att Svedalas VA-verksamhet överlag är en väl fungerande organisation med ett avloppsreningsverk som bedöms vara välskött.

Svedalas inträde i kommunalförbundet har utretts i enlighet med VA SYD:s fastställda Medlemsintegrationsprocess som uppställer en metodik utifrån faserna; Intresse-Förstudie-Besiktningsfas-Instegsfas-Medlemskap. Inventeringen av Svedalas VA-verksamhet har under besiktningsfasen skett i ett gemensamt arbete av VA SYD:s och Svedala kommuns organisationer under perioden november 2023 till april 2024. En extern aktör har använts för en statusbedömning av Svedalas avloppsreningsverk.

Frågan om den framtida avloppsreningen i Svedala kommun har utretts tidigare där reningsverket bedöms klara utsläppsvillkoren i dagsläget. Avloppsreningsverket förväntas nå sin tillståndsgivna belastning ca år 2029-2031. Svedala kommuns kommunfullmäktige har i oktober 2023 beslutat att inte ansluta Svedalas tätort till Sjölundaverket, utan att istället ansöka om tillstånd att bygga ut det befintliga avloppsreningsverket då det bedöms vara det mest ekonomiskt fördelaktiga för Svedalas VA-kollektiv. Ansökningsprocessen för förnyat miljötillstånd för Svedala avloppsreningsverk har påbörjats under 2024 och kommer, under förutsättning att Svedala kommun godkänns inträde i VA SYD, att fortsatt hanteras i VA SYD:s regi under 2025. Bara och Klågerup är idag anslutna till Sjölundaverket och ingår därmed i MAXIMA-projektet.

Ändringar

Som ett led i Svedala kommuns inträde i VA SYD, har förbundsordningen, förbundsstyrelsens reglemente samt ägarnämndernas och revisorernas reglementen, reviderats. Vidare har ett samverkansavtal mellan Svedala kommun och VA SYD samt nytt reglemente för Svedalas ägarnämnd, tagits fram. Inga principiella förändringar i styrdokumentet har genomförts, fränsett att Svedala kommun har tillkommit. Vidare har förbundsfullmäktige och förbundsstyrelsen utökats avseende antalet platser, där Svedala också har givits möjlighet till representation.

I föreslaget samverkansavtal, där bland annat VA-hänförliga överlåtelse regleras, föreslås enbart VA SYD och Svedala kommun vara parter, vilket är en ändring då samtliga medlemskommuner tidigare har ingått i samverkansavtalet. Avtalet behöver dock fortfarande godkännas i samtliga medlemskommunernas fullmäktigeförsamlingar.

Konsekvenser

I besiktningsrapporten som tagits fram av representanter från VA SYD och Svedala kommun, redogörs för investeringsplanen för Svedalas avloppsreningsverk där investeringsbehovet på sikt förväntas vara stort. Skulle Svedala kommun ansluta till MAXIMA, kommer investeringsbehovet fortsatt vara stort men i stället innebära kostnader för överföringsledning till Malmö/Sjölunda. Oavsett inriktning förordas det i rapporten att Svedala kommuns uppbyggnad av VA-taxa ses över och på sikt anpassas till den uppbyggnad som gäller för övriga VA SYD kommuner.

Vidare framgår det av riskanalysen i underlaget att den korta tidplanen för inträdet i förbundet innebär en hög risk för otillfredsställande resultat och försämrat mottagande då VA SYD:s organisation redan är högt belastad. Avseende personal framförs vikten av att väldigt tidigt i processen informera samtliga berörda om förändringar avseende organisation och ny arbetsgivare. Detta för att minimera personalbortfall på grund av verksamhetsförändringen.

I framtagna besiktningsrapport framgår även behov av administrativ förstärkning inom kommunalförbundet då VA SYD:s politiska organisation genererar en hög arbetsbelastning som förväntas öka med tillkommande medlemskommuner. Det finns i dagsläget ett uppdrag om att se över den nuvarande organisationsformen för att öka kapaciteten kring administrationen och andra resurskrävande frågor och projekt inom organisationen. Även avseende riskerna kopplade PFAS-förorenat grundvatten vid brandövningsplatsen vid Malmö Airport, ser man ett behov av särskild kompetens inom VA SYD:s organisation, vilket föranleder ytterligare resursbehov.

Stadskontorets bedömning

Kommunalförbundet VA SYD bildades år 2008 mellan Malmös och Lunds VA-verksamheter. Målsättningen har från början varit att kommunalförbundet skulle utökas med fler medlemskommuner, varpå Burlövs kommun gick med år 2011, Eslövs kommun år 2012 och Lomma kommun år 2019. Nu har Svedala kommun även inkommit med en ansökan om inträde i VA SYD från och med den 1 januari 2025.

Stadskontoret har i beredningen av ärendet påtalat för VA SYD att föreslagen utökning av antalet ledamöter och ersättare i förbundsfullmäktige inte följer principen om kommunproportionalitet då förbundsfullmäktige föreslås utökas till 21 ledamöter och 21 ersättare, där Malmö stad tilldelas 11 ledamotposter och 11 ersättarposter. Baserat på antalet invånare i Malmö stad behöver Malmö stad tilldelas 13 ledamotposter och 13 ersättarposter, varpå förbundsfullmäktige utökas till 23 ledamöter och 23 ersättare.

Stadskontoret betonar därför behovet av ytterligare revidering av förbundsordning där kommunproportionaliteten följs.

Stadskontorets förslag

Stadskontoret föreslår kommunfullmäktige besluta att godkänna Svedala kommuns ansökan om inträde i kommunalförbundet VA SYD från och med den 1 januari 2025, att godkänna förbundsordningen och ägarnämndernas reglementen samt reglementet för förbundsstyrelsen och revisionen. Slutligen föreslås kommunfullmäktige godkänna förslaget samverkansavtal mellan VA SYD och Svedala kommun samt reglementet för Svedala kommuns äganämnd.

Stadskontoret föreslår också att förbundsordningen revideras snarast möjligt för att uppnå kommunproportionalitet i VA SYD:s förbundsfullmäktige.

Ansvariga

Henrik Loveby Avdelningschef

Magdalena Bondeson Sektionschef

Andreas Norbrant Stadsdirektör